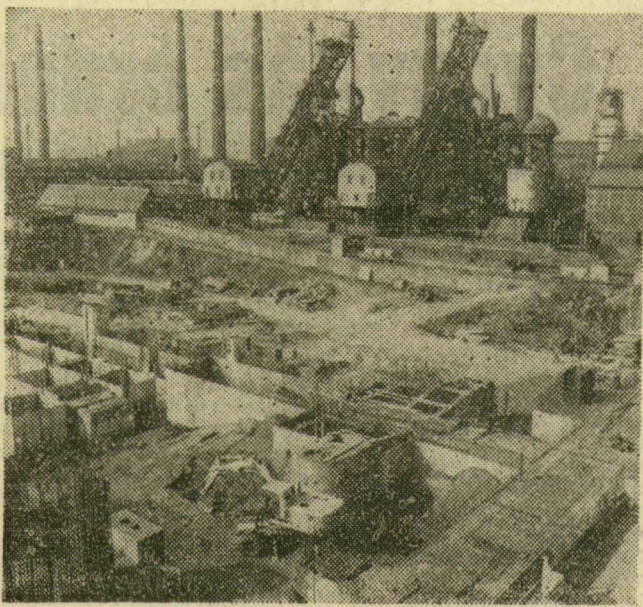

Acélmű épül Diósgyőrben

Diósgyőrben, a Lenin Kohászati Művekben épül az új acélmű. Jelenleg alapozási, vasbeton-szerelési munkákat és a főcsatorna acélszerkezetének szerelését végzik. Az építkezés első üteme 1980 végén fejeződik be. Akkor hétszáz ezer tonna acélt gyárt majd az új acélmű. A teljes kiépítés után kilencszázhuszezer tonnára emelkedik a termelés.

Közérdekű bejelentések

Az új törvény tapasztalatai

Több mint másfél évvel ezelőtt, 1977. január elsejével lépett életbe a közérdekű bejelentésekről, javaslatokról, panaszokról szóló törvény, amely a korábbi rendelkezéseket módosítja, a demokratizmus lehetőségét erősíti és több garanciát nyújt, hathatósabb védelmet a bejelentőnek. A törvény végül is megerősítette a közérdekű bejelentők jogi védelmét. A közelmúltban a szegedi népi ellenőrök azt vizsgálták, hogy a rendelet előírásait hogyan hajtják végre az állami és szövetkezeti szervek. Hét intézményt kerestek fel — tanácsot, vállalatot, szövetkezetet — és 27 népi ellenőr az országos vizsgálat részeként igen sok fontos, tanulságos tapasztalatra tett szert. Az ellenőrzés hasznáról a közösséget érintő szerepéről Kalmár Józsefet, a Szeged városi és szegedi járási NEB elnökét kérdeztük.

— **Hogyan alakultak a közérdekű bejelentések, panaszok száma?**
— Csökkenésről beszélhetünk, különösen a tanácsai szerveknél tapasztaltuk ezt. A gazdálkodó egységeknél a panaszok száma a korábbi évek arányaihoz képest nem változott, de a közérdekű bejelentések csak kis számban fordulnak elő. Bizonytalan, hogy tapasztalható a panaszok minőségében. Nem mindig világos a jogalkalmazók előtt, melyek azok az esetek, amelyek nem tartoznak más, jogilag szabályozott — különösen bírósági, államigazgatási, munkaügyi, döntéshozzási — eljárásba. Nem megnyugtató, hogy gazdasági szerveknél kevés a közérdekű bejelentés. Felmerülhet a kérdés, mi ennek az oka. Az üzenet belüli demokratizmus hiánya, vagy a dolgozók közömbössége? Mert javaslataik megvalósítását különböző okokra hivatkozva mellőzték? A közömbösségre jellemző egy példa. Termelési tanácskozáson egy új gyártási eljárást javasoltak a dolgozók. Az ipari szövetkezet elnöke azt válaszolta, a jelenlegi pénzügyi helyzet miatt a javaslattal nem tud foglalkozni. A felelet igaz volt, de ha nem így zárul ez a téma, akkor az új és hasznosabb gyártási eljárás felfedezése támogatással megvalósítható volna. A hiányosságokra további példákat mondhatunk. Ugyancsak ipari szövetkezetnél fordult elő, hogy a bejelentővel nem írták alá a jegyzőkönyvet, és sokszor nem tüntetik fel a bejelentő kilétét sem. Esetenként a panaszosnak írt válasz nem fedi a valóságot, és a kiállítás helyezett intézkedése nem valósulnak meg. Például az egyik közéleti tanács elnöke jelentette a járási hivatalnak, hogy a bejelentő problémája megoldódott. Még a népi ellenőrök kérdésére is azt válaszolta, a közéleti tanács elnöke, az ügyet elintézte. Amikor kimentek a panaszoshoz, kiderült, hogy a helyzet semmit nem változott. Sajnos, a vállalatok vezetőinek többsége az új törvényt nem alkalmazza megfelelően, nem érzik annak politikai jelentőségét, s hogy a „törvény bevezetése” a dolgozók jobb közérzetét is elősegíti.

— **Melyek a vizsgálat legfontosabb megállapításai?**
— Az 1977. évi I. törvényt különösen a gazdálkodó szerveknél csak igen lassan és sok hibával vezetnek be. Ennek okát abban látjuk, hogy az illetékes felügyeleti szervek nem adták ki egységes utasításokat, amelyek az egyes ágazatok sajátosságainak figyelembevételével konkrétan tették volna a törvény alkalmazását. Általában úgy nyilatkoztak, a megkérdezettek, hogy a törvény és annak végrehajtási utasításai a hivatalos közlönyekben megjelent és azokból elsajátítható, ami szükséges. Átfogó utasításokat tehát nem találtunk, de azt nem mondhatjuk, hogy a vizsgált intézmények figyelmét kívül hagynák az új törvényt, gyakorlatuk során eltérően, sajátos módon, de

általában alkalmazzák a törvényi előírásokat.
— **Kell-e védeni a bejelentőt?**
— A mostani vizsgálatok tapasztalatai szerint nem alakult ki olyan helyzet, hogy közbe kellett volna lépni, a bejelentőt valamilyen retorzió érte volna. Ennek ellenére mindig indokolatlanul magas a névtelen bejelentések, panaszok száma.
— **Mi lehet az oka ennek?**
— A bejelentő nem ismeri kellőképpen az ügyet, kevésbé tudja azt bizonyítani, és a bizonyítást a népi ellenőrzéstől vagy más szervtől várja. Az esetleges alaptalanság vagy bizonyíthatatlanság miatt, az illető kénytelenül érezze magát, ha bejelentését megalapozatlannak találják. Még mindig sokan nem bíznak a titoktartásban. Sokan kényelmetlenül érzik, ha egy-egy leleplezett visszaélést, törvényteleneséget kapcsolatba hoznak nevükkel. Úgy gondolkoznak, a hivatalos szervek bogozzák ki az ügyet. A névtelenség a mi munkánkat is nehezíti. Esetleg rákérdezhetnénk, többet megtudhatnánk a körülményekről, ha ismernénk a bejelentőt. Sajnos, még egyes államigazgatási szervek is szeretik a felelősséget „megosztani”, mert szabálysértési eljárásokat úgy is indokolják, hogy azt például a NEB kezdeményezte. Azt hiszem, az új törvény és a demokratizmus kiszélesedése, a retorzió elleni következetes fellépésnek az eredménye, hogy ma már az ettől való félelem csak kis mértékben oka a névtelenségnek. A névtelen bejelentések elemzése során megállapítottuk, hogy a levélírók akkor maradnak „anonymusok”, ha vezetői visszaéléseket, vagy gazdálkodási hibákat tárnak fel. Előfordul természetesen rossz indulatú rágalmozás is a névtelen bejelentések között.

— **A népi ellenőrzési bizottság milyen ajánlásokat fogalmazott meg, hogy az új törvény jogszabályait, paragrafusait megfelelően alkalmazzák?**
— A vizsgált szervek egy része intézkedési tervet dolgozott ki a bejelentések és panaszokról szóló törvény végrehajtására. Ezeket megismertük és elfogadtuk. Külön intézkedésre nem volt szükség. Felhívtuk azonban erre azok figyelmét, akik nem kezdeményezték a hibák kijavítását. Ajánlottuk a központi szerveknek, adjanak ki belső utasítást a felügyeletük alá tartozó vállalatoknak, intézményeknek a törvény végrehajtására. Javasoltuk többek között, hogy felügyeleti ellenőrzések foglalkozzanak azzal is, miként intézik a bejelentéseket.

— **Milyen területen kedvezőek a tapasztalatok?**
— Elsősorban a tanácsoknál, például a Szeged városi tanács vb titkára rendelkezést adott ki, hogy a tanács tagi beszámolókon elhangzott közérdekű bejelentéseket miképp intézzék. Felhívta a szakigazgatási szervek figyelmét a jogszabály maradéktalan végrehajtására. A járási hivatalban osztályvezetői értekezleteken rendszeresen foglalkoztak a törvény végrehajtásával. A tanácsai szerveknél a bejelentések, javaslatok jelentős része olyan, hogy azonnal megvalósítani

— **Milyen területen kedvezőek a tapasztalatok?**
— Elsősorban a tanácsoknál, például a Szeged városi tanács vb titkára rendelkezést adott ki, hogy a tanács tagi beszámolókon elhangzott közérdekű bejelentéseket miképp intézzék. Felhívta a szakigazgatási szervek figyelmét a jogszabály maradéktalan végrehajtására. A járási hivatalban osztályvezetői értekezleteken rendszeresen foglalkoztak a törvény végrehajtásával. A tanácsai szerveknél a bejelentések, javaslatok jelentős része olyan, hogy azonnal megvalósítani

— **Milyen területen kedvezőek a tapasztalatok?**
— Elsősorban a tanácsoknál, például a Szeged városi tanács vb titkára rendelkezést adott ki, hogy a tanács tagi beszámolókon elhangzott közérdekű bejelentéseket miképp intézzék. Felhívta a szakigazgatási szervek figyelmét a jogszabály maradéktalan végrehajtására. A járási hivatalban osztályvezetői értekezleteken rendszeresen foglalkoztak a törvény végrehajtásával. A tanácsai szerveknél a bejelentések, javaslatok jelentős része olyan, hogy azonnal megvalósítani

Jámbor Ernő Halász Miklós

Finn küldöttség Szegeden

Tegnap Szegedre érkezett a Finn Demokratikus Ifjúsági Szövetség háromtagú küldöttsége, Ilto Eerola, a Finn Demokratikus Ifjúsági Szövetség végrehajtó bizottsága tagjának vezetésével. Az általuk képviselt szervezet a legnagyobb létszámú finn demokratikus ifjúsági szervezet, amelyet a kommuniztác vezetnek, de soraiban

nagy számmal vannak párton kívüli fiatalok is. Mégis ezt a szervezetet a KISZ testvérszervezetének lehet tekinteni.
A finn fiatalok részére a KISZ megyei bizottságán Bódi György, a KISZ Csongrád megyei Bizottságának első titkára adott tájékoztatást a megyében folyó ifjúsági munkáról, míg Novákné Ha-

lász Anna, a szegedi városi KISZ-bizottság első titkára Szeged és Turku testvérvárosi kapcsolatát ismertette. Délután felkeresték a KISZ újszegedi iskoláját, ahol Lovász József, az intézmény igazgatója adott tájékoztatást, majd a finn ifjúsági vezetők találkoztak a KISZ-iskola hallgatóival.

Bevált-e a lépcsőzetes munkakezdés?

Vállalati pártforumon a tapasztalatok összegezése

A tömegközlekedés zavartalan, zúfoltságtól mentes lebonyolítása — hogy minden dolgozó időben érjen munkahelyére reggel, s a munka befejeztével ugyanúgy jusson haza — napjainkban gondná vált Szegeden is. Hasonlóan, mint a többi kiemelt nagyvárosban, egyre növekszik az utasforgalom és még rohamosabban nő a gépjárművek száma. Ezért vált szükségessé Szegeden is, hogy rendezzék a dolgozók munkakezdésének idejét, azaz lépcsőzetessé tegyék, széthúzzák a csúcsidő utasforgalmát, amelyet nálunk autóbuszok és villamosok bonyolítanak le.

A városi tanács illetékes osztálya és a Volán 10. sz. Vállalat személyforgalmi főosztálya közös irányvonalat dolgozott ki a csúcsidő utasforgalmára, a buszok jobb kihasználtságára, a lépcsőzetes munkakezdést tartva szem előtt. A tapasztalatok birtokában ezért tűzte napirendre legutóbbi ülésén ezt a témát a Volán 10. sz. Vállalat pártvégrehajtóbizottsága. Sebők Imre, a vállalat főosztályvezetője számolt be az eddigi tapasztalatokról.

Legtöbb utasnak a buszoknak Szegeden reggel negyed 8-kor, délután pedig 4 és 5 óra között van, figyelembe véve az iskolások utaztatását is. Reggel negyed 8-kor tízenként szerte nagyobb az utasforgalom a normálisnál, este negyed 10-kor viszont a legkisebb. A reggeli csúcsforgalom 5 és 8, délután pedig 4 és 6 óra között van. Dél előtt eloszlik, elnyúlik az utasforgalom, viszont 1 és 2 óra között — az iskolák tanításának befejeztével — ismét megerősödik.

Külön vizsgálták az utasforgalom áramlását a Belváros, az iskolák és a külső ipari övezet felé. A lépcsőzetes munkakezdéssel nem csökkent az ipari körzetek felé az utasforgalom, sőt inkább emelkedett. Ezért itt újabb lépcsőzetessé kidolgozása vált szükségessé, hogy az így felszabadult buszokat át lehessen irányítani az iskolások utaztatására. Hat buszvonalat kellett módosítani, amelyre több reklamációt, illetve javaslattal reagáltak az utasok. Azokból két javaslatot elfogadott és intézkedésével magáévá tett a Volán, további négyet vizsgálnak, megoldásukon dolgoznak.

Tapasztalatok bővítésére, gondok, problémák megoldására tanácskozássra hívta meg a Volán azon vállalatok képviselőit, amelyek dolgozóit leginkább érintette a buszvonalak és a menetrend módosítása. Sajnálatos, hogy éppen e vállalatok képviselői maradtak távol. Ennek ellenére a Volán úgy intézkedett, hogy ezen üzemek dolgozóit minél kisebb mértékben érje hátrányosan a menetrendvált-

tozással járó gond és probléma.

Kérte a Volán 10. sz. Vállalat az egy műszakban dolgozó üzemek képviselőit, hogy fél órával később kezdjenek dolgozni reggel. Ezzel kedveznének az alsó, közép- és felső fokú tanintézeteknek, illetve a tanulók zavartalan, zúfoltságtól mentes utaztatásának, hogy ne a jelenlegi 7 óra előtti és negyed 8 közötti időpontban utazzanak — tartva a lemaradástól az iskolából elkéséstől —, ráérnek később is. A probléma másik oldala viszont az, hogy reggel fél 8 előtt nem mehetnek be az iskolába a gyerekek. A szülőkkel koránkezdők és utazó diákok kénytelenek az utcán fagyoskodni, ázni-fázni.

A Volán 10. sz. Vállalat szeretne maradéktalanul eleget tenni a reá háruló feladatoknak, hiszen öt perc gazdaságos kihasználásért is latba veti erejét. Erre jellemző példa: a kocsifordulónál a végállomásokon a tartózkodási időt miképpen lehetne jobban lerövidíteni, kiküszöbölni az üres járatot stb. számítástechnikával dolgoztak fel. A gép „kidobta”, hogy 90 busszal tud eleget tenni a Volán a tömegközlekedésből vállalt feladatainak. A gép sem csálhatatlan, ezért utamasszámoltak. Az eredmény: 86 kocsival el lehet végezni azt a feladatot. Az így „talált” négy kocsival tovább lehet javítani az utaztatást.

L. F.

Pultok, kevés eladóval

Néptelen a Juhász Gyula utca, a sarki gebines üzletben sincs vevő. A néhány perces szünetben Borbély István a járda mellett heverő üres ládákat hordja a magánháza udvaráról nyíló raktárba.

— A Hangya szövetkezetnél kifutóként kezdtem. Leszerelés után megint a kereskedelemben helyezkedtem el. Ezelőtt egyfolytában nagy boltokban dolgoztam. A legutóbbiban több embert irányítottam. Meg kell mondanom, nem mindegyik rajongott a szakmájáért. Hiába kértük a Szegedi Élelmiszer-kiskereskedelmi Vállalatot, hogy növelje a létszámot, onnan sem enyhítették a ránk nehezédo terhet. A tanulókkal is szerettem foglalkozni. Némelyiküknél ugyan nem értettem, hogy tud olyan szentvételel dolgozni. Aztán megelégedtem. Minek kell nekem mindig bosszankodni? Eljöttem ebbe a kis üzletbe. A 300 ezer forintos forgalmat is elérjük havonta, a feleségem segít. Itt sem kevesebb a munka, mint egy másik üzletben. A törzsvévékör már kialakult, aki rajtuk kívül betéved, az megfizet, hiszen pénzt hoz. A kocsimmon vittem már Tárjánba is burgonyát. Megtetszett a vevőnek és nem volt mivel elszállítania.

— Jött már indulatba a vásárlók miatt?

— A legtöbben a javát szeretik kiválogatni az árunak, persze a rosszabb minőségűnek is muszáj elkelní. Ezt bizony nem könnyű elfogadtatni. De ilyenkor is vigyázzok, nehogy kijöjjen a sodromból. Inkább nyelek egyet...

Lévai Lászlóné, az ÉLÉKER személyzeti és oktatási osztályának vezetője:

— Élelmiszer-eladókban a legnagyobb a hiány. A kereskedelmi és vendéglátóipari szakmunkásképzőből ugyan rendszeresen felveszük a végzősöket, de ezen felül még kénytelenek vagyunk hirdetni is. Nem emlékszem olyan esetre, hogy a jelentkezést visszautasítottuk volna. Persze ez aligha emeli a szakma színvonalát. A férfieladó majdnem olyan ritka, mint a fehér holló. Néhol a hentespultok mögé is nők állnak. Ha szükséges, a hús csontozását is elvégzik, pedig az fizikai munkának sem könnyű.

*

Már egy méterről érezni a hűvös légáramlatot a különben kellemes hőmérsékletű Csillagterei ABC-ben. Működnek a hűtőgépek, hiszen a hús könnyen romlik. Még a dolgozókra való tekintettel sem szabad fűteni a hentespult környékét. Krasznavölgyi Jánosné és Márta Ágnes elsőéves szakmunkástanuló melegen öltözött a munkához. Erős férfifejek már kiszontozták a húst. Az ő feladatuk csupán az, hogy lemérjék, csomagolják a hentesárut, amit a vevő kíválaszt.

— Annyit kell tudnunk, mint egy tapasztalt háziaszszonynak. Sokan például mindenáron combot kérnek rántánivalónak, hiába bizonygatjuk, hogy arra a célra a karaj is éppenúgy megfelel. Közleg a kolbászkészítés időszak, hamar elfogy az előbbi, egyre gyakrabban kell a vevőket az utóbbira rábeszélteni — mondja Krasznavölgyi Jánosné.

— Megfogadják a tanácsot?